

Nii bluuy Dios lo Juan

Tiits nii pxaal Dios

¹ Nrii nak nii chëb Dios lo Jesucrist parñee këb xaa lo meñ nii xnildazy xtiits xaa kchë cos nii klyëedy kak. Lëe Jesucrist pxaal tu angly kukëbo lo Juan,

² aan lëe Juan pkëe kchë nii kon ni lëe xaa xñee nii nli kwaaxcuent xaa xtiits Dios nii pxaal Jesucrist.

³ Dichos meñ nii xlab ni xkëëtyag tiits nii pxaal Dios ni dichos meñ nii xsal kchë nii kë leñ kitsy re por klyëedy lëew kak.

Lëe Juan xaal kitsy re lo meñ Asia

⁴ Naa nak Juan. Lëen xal kitsy re lo meñ nii xnildazy xtiits Jesús nii no nëz Asia. Kadzy kyedzy xalaa kitsy re. Lëe Dios kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do. Ktsyëedy xaa, por lëe xaa kok Dios ni lëe xaa nako ni lëe gaa xaa tugak kako. Xkëëptyux ksa kadzy kyalbini nii no laañee xñabey xaa lëe do.

⁵ Wi Jesucrist xkëëptyux lëe do. Tu xaa nii xñee tiitsli nak xaa. Klootyee Jesucrist pañ parñee kpikchedre kety xaa ni kchësy kaa lo meñ non nii no lo kislyu xñabey xaa. Xkëstyoo Jesucrist lëe no. Por ngo kuty xaa parñee kpily xtol no,

⁶ ni lëe xaa pso lëe no parñee kak no pxosy laañee xñabey Tat Tios. ¡Ni iip kyaldy kaa xkyalwn-abey Dios! ¡Tugak kñabey xaa!

⁷ ¡Lo xkey kchukë Jesús! Tsiñee lëe xaa kiid, kchësy meñ kan xaa axte wi xaa nii blisy xaa lans. Kchësy meñ nii nche lo kislyu tso kyalnë ni koon por lëe xaa. Nli xñen nii singo kako.

⁸ Lëe Dios nii xñabey bislo kchë kchësy cos ni lëe xaa kisyalo. Ktsyëedy xaa, por lëe xaa kok Dios, ni lëe xaa nako ni lëe gaa xaa tugak kako.

Lëe Juan chan Crist

⁹ Naa nak betsy to Juan. Porñee xsob no xtiits Jesús ni porñee ngab no laañee xñabey Dios ngo nii xtyeedy no kchë kyalnë re. Lo kislyu wiñ nii lë Patmos nii nche lo nistoo kwyon porñee xlyyaa xtiits Dios nii pxaal Jesús.

¹⁰ Lëe tu tse tminkw lëe Kyalbini Ntson biy naa, aan lëen biñ nii nguiedzy kwnee tu xaa xitsyaa. Nak tsiy xaa sinak tsiñee xkwetsy tu trompet.

¹¹ Lëe tsiy xaa go në lon:

—Pkëe kchë nii chanoo leñ tu libre aan pxaalo lo meñ nii xniladzy xtiits Jesús nii no Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia ni Laodicea.

¹² Tsiñee lëen byoogw par kuyaa dyon cho xñee lon, lëen kon kadzy candilier or,

¹³ aan lady ksa kadzy candilier go so tu xaa nii chak si chak mguiy nii pxaal Dios. Nakw xaa tu ladx nool. Axte yaañ niy xaa chitso ladx ko, ni no tu cinturón or xpans xaa aan axte chu styoo xaa xyakxoobo.

¹⁴ Nguitsy kits kik xaa sinak nguitsy kits lady mëkwxiiily o si nguitsy kaa kyeg, ni chak mëlo xaa sootee lo bëly.

¹⁵ Xpibely niy xaa sinak kiib nii cho lo ki parñee kpibelyo ni nak tsiy xaa sinak xbi nis tsiñee xchingaaw tu chu kyo.

¹⁶ No kadzy mëly ñali xaa ni sob tu spad chuw xaa, tyuxlad lo spad ko ndox. Chak lo xaa si chak lo ngbidz tsiñee tir chak naay.

¹⁷ Tsiñee konaa xaa, lëen pkyey aan lëen byab lo xaa. Per lëe xaa pxob ñali xaa ladyaa aan lëe xaa në lon:

—Ktsyeebtyoo, por naa bislo kchë cos nii no lo kislyu ni naa gaa kisyalo.

¹⁸ Mbañaa. Kutyaa, per lëen pañ parñee kpikchedre ketyaa. Naa nseeñ lyey nii xyaly laañee no meñ kuty ni schilo gaa kuuñ kpaañaa meñ kuty.

¹⁹ Pkëe kchë nii konoo ni pkëe nii chanoo natiemp ni pkëe nii nare kanoo.

²⁰ Lëen kniy penak nii no kadzy mëly ñalin ni penak nii konoo kadzy candilier or. Lëe ksa kadzy mëly nii konoo nak angly nii chakni meñ nii xniladzy xtiits Dios. Lëe candilier or na nak ksa kadzy kyedzy Asia nii no meñ nii xniladzy xtiits Dios.

2

Tiits nii xaal Dios lo meñ Efeso

¹ Pxaal kitsy re lo xangly meñ Efeso nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Lëe xaa nii no kadzy mëly ñali ni no ktee vuelt lady candilier or xñee:

² Chanaa kchë tsiin nii chuuñtsyeyoo, ni chanaa nii chapoo paciensy, ni chanaa nii xyody meñ mal styool, ni nan gaan nii beeño xaa nii kokladzy nyak apostle preb aan kwlookëel nii wnee xuuy xaa.

³ Pxeewoo kwtedyoo kyalnë por naa ni iip pt-saagtyoo tugak beeñsyeyoo xtsiñaa.

⁴ Per xyody styoon nii xkëstyoodroo meñ sinak pkëstyool meñ klo.

⁵ Psaladzy dyon pa kwëtañoo, aan ptikche styool lo Dios ni beeñsyey kchë nii beeñsyeyoo klo. Deelñee kondyoo tiits, lëen ksaksi lii ni lëen kob xcandilieeroo laañee sobo.

⁶ Buen siil nii xyody meñ nii xniladzy xlay Nicolaítas styool nikle gaa naa xlëen chanaa meñ go.

⁷ Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Naa kte nex nii xkyë lo yag nii sob laañee xñabey Dios lo meñ nii kuñ gan. Kchë meñ nii kaw nex ko jkaa kyalmbañ.”

Tiits nii xaal Dios lo meñ Esmirna

⁸ Pxaal kitsy re lo xangly meñ Esmirna nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Naa bislo kchë cos nii no lo kislyu ni naa gaa kisyalo. Nli kutyaa, per lëen pañ.

⁹ Lëe na lëen xñe nii chanaa kchë kyalnë nii no tedyoo ni chanaa xkyalprooboo, nikxe nii lëdy prooboo, por ndaly nii chapoo kpaa. Nanaa nii no xaa nii xsyak nii lo Dios ngab xaa, aan xñeenë xaa lii, per lo xaatox ngab xaa.

¹⁰ Ktsyeebtyoo kyalnë nii ktsyooloo, por lëe xaatox ko bla xaa nii nak ksal skiib, parñee kak to preb aan mban tedy to tsii kpidz. Per fuert kok axte nii ketyoo, tsiin jkaal kyalmbañ nii nitylody.

¹¹ Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kyeydy xaa linfiern.”

Tüits nii xaal Dios lo meñ Pérgamo

¹² 'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Pérgamo nii xnildazy xtiits Dios, kudzy: “Lëë xaa nii sob spad nii tyuxlad lo ndox chuw xñee:

¹³ Nanaa nii laañee xñabey xaatox nol, per xsaandyoo xtitsaa nikxe konoo nii lëë meñ beety Antipas porñee xsoob xaa xtitsaa.

¹⁴ Per xyody styoon nii no bla xaa nii chaklasty ksaan xlay Balaam lady to, por lëë Balaam kwlootiits Balac parñee ksyaab Balac meñ Israel lo tol. Byaan xaa meñ Israel kchë cos nii chokon lo mdyo ni blaa xaa kwyoni meñ Israel stu mguiy o stuu gaa kwnaa.

¹⁵ Ni xyody styoon nii bii no xaa nii xnildazy xlay Nicolaítas lady to.

¹⁶ Kol ktsëë xmod to, por deelñee ktsëëdy tow, lëën kyely aan lëën ktilyni lëë do con spad nii sob chuwa.

¹⁷ Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xnildazy xtiits Dios. Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kyanaa maná nii nolan, ni lëën kte tu kyo nguitsy lo xaa go aan lo kyo go jkën lë kub xaa, xaktyee lëesy xaa kaknan xa lë xaa.”

Tüits nii xaal Dios lo meñ Tiatira

¹⁸ 'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Tiatira nii xnildazy xtiits Dios, kudzy: “Lëë Xiñ Dios nii chak mëlo si chak lo bëly ni chak niy si chak kiib nii xpibëly xñee:

¹⁹ Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo, ni chanaa nii xkëstyool meñ, ni chanaa nii xnildazyoo xtitsaa, ni chanaa nii chuñoo yudar meñ ni xekwoo kyalnë ni

chan gaan nii mastre choxkol kuñoo xtsiñaa nina que worñee kal bislool.

20 Per xyody styoon nii xlaal no kwnaa nii lë Jezabel lady to. Xñee me nii xtiits Dios xluuy me, per con kchë xiwseedy me xkëeti me xaa nii chuñ xtsiñaa aan singo mod lëe xaa choni stu kwnaa ni lëe xaa chaw cos nii chokon lo mdyo.

21 Ptedyaa tiits nii ntsëe me xmod me, per kwnëdy me nsaan me xtol me.

22 Lëe na deelñee ksaandy mew, lëen kuuñ ksakñe me, aan wi kchë xaa nii chaani me ksaksin deelñee ktikchedy xaa styoo xaa lo Dios.

23 Lëen kuty xiñ me, parñee kyeñ meñ nii xniladzy xtiits Dios nii nanaa kchë kchësy cos nii xsya styoo meñ ni no kik meñ, aan catu do jkaa nii xyal do según kchë nii beeñtsyey do.

24 Per deelñee nody to xlad kwnaa go ni chuuñtsyeydy to cos ntseeb nii chuuñtsyey xaatox nii xyuumbey meñ go, kintre ni pe kniyaa lo do.

25 Per tugak kol kniladzy xtitsaa axte nii kpikchen.

26 Kchë xaa nii kuñ gan lo tol ni kuuñtsyey nii xñabeyaa axte tse nii lëen kyely stub, lëen kte tiits kñabey xaa go lo kislyu

27 sinak nii bneetsy Tat Tios kyalwnabey lon. Aan lëe xaa go kñabey sinak xñabey tu xaa ntseeb. Lëe xaa knek meñ go sinak tsiñee xlyë kis.

28 Lëen kte mëly nii nyoo leñ kpaa wor silytoo lo xaa go.

29 Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

3

Tiits nii xaal Dios lo meñ Sardis

¹ 'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Sardis nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Lëë xaa nii gon xñabey lo ksa kadzy xkyalbini Dios ni nseñ kadzy mëly xñee: Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo ni nanaa nii kutyloo nikxe nii xsyak meñ nii mbañoo.

² Ptee mgaal lool tsiin kchosody styool lo Dios, por ni tu nii chuuñtsyeyoo xyody styoo Dios.

³ Psaladzy kchë xtiits Dios nii pkëetyagoo penaa-dle aan ptikche styool. Por mer worñee pe sidy kikoo lëen kyely ksaksi lii. Ptee mgaal lool por lëen kyely si chiid ngbaan.

⁴ Per no bla xaa Sardis nii karty jkaay tol. Lëen jkaakw xaa tu ladx rusy aan lëë xaa kiidnal naa por lëë xaa xyalo.

⁵ Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kakw ladx rusy ko ni ktsildy gaan lë xaa go leñ libre nii xoob kpa, sink lëen kcho xfavor xaa lo Dios ni lo xangly Dios.

⁶ Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

Tiits nii xaal Dios lo meñ Filadelfia

⁷ 'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Filadelfia nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Nody xtola ni chuuñtsyeyaa nii xñen. Ñan no xlyey rey David aan tsiñee xalyaa tu puert ni tu cho chilody ksuugwo ni tsiñee gaa xsuugwno ni tu cho chilody kxalyo.

⁸ Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo. Lëen pxaly tu puert tedyoo aan ni tu cho chilody ksuugwo, por nikxe nodyo fuersy, xsaloo xtitsaa ni karty kaa jkaal nii xyumbeyoo naa.

⁹ Por ngo lëen kxal xaa nii no xlad xaatox, ni xaa wnee xuuy nii xsyak nii lo Dios ngab kiid ksoxib lool parñee kaknan xaa nii xkëstyoon lii.

¹⁰ Tugak psooboo xtitsaa ni tsiitsy kwsool. Por ngo pe kuñdyaa lii tsiñee lëen kyely ksaksi kchë meñ nii nche lo kislyu.

¹¹ Klyëedy lëen kyely. Ksaandyoo xtitsaa parñee ni tu cho klaady nii jkadyaa lool.

¹² Kchë xaa nii kuñ gan lo tol kak sinak pilar nii so leñ lidzy Dios aan tsitsiñdy tse nii kchoo xaa siko. Lady xaa jkën lë Dios ni lë xkyedzy Dios nii sëed kpaas, ni lady kaa xaa jkën lë kubaa.

¹³ Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëetyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

Tiits nii xaal Dios lo meñ Laodicea

¹⁴ 'Pxaal kitsy re lo xangly meñ Laodicea nii xniladzy xtiits Dios, kudzy: “Nli xtiits Dios xñen, ni naa xñabey kchë lo cos nii psaa Dios.

¹⁵ Chanaa kchë nii chuuñtsyeyoo ni nanaa nii laal xniladzyoo, na laal xchooxsol. ¡Deelba kazh kniladzyoo o kchooxso gaal kaazhkaa!

¹⁶ Per como xnilastyoo naa ni xchooxsody kaal, lëen ksonëz lii.

¹⁷ Por xñeel nii riikwoo ni xñeel nii tir buen si lo xtseel. Ni tu pe chakty falt lool. Per mban xtyedyoo, prooboo ni cieegwoo. Ni nëb kidyoo. Kindy xaboo.

¹⁸ Kwxii or lon parñee kakoo rikw ni kwxii ladx rusy lon parñee kandy meñ lady kidyoo ni kwxii ngwaan ktyëe lool parñee kanoo.

¹⁹ Chak ntseebaa ni xñen lo xaa nii xkëstyoon. Por ngo, ptee fuersy ktikcheel styool lon.

²⁰ Biño gaanoo lëen gon so kexka lo do. Deelñee kon do tsiyaa nii xkwetsy lëe do aan ksal dow, lëen kyely lo do aan lëen kawni lëe do.

²¹ Kchë xaa nii kuñ gan lo tol sob laañee xñabeyaa sinak nii sobaa kwi Tat Tios porñee beñaan gan.

²² Deelñee chakladzy to kyeñ do, kol jkëëtyag nii xñee Kyalbini Ntson lo meñ nii xniladzy xtiits Dios.”

4

Lëe Juan chan Dios

¹ Loxsye ngo lëen blis lon aan lëen kon nii lëe tu puert sinyaly leñ kpaan. Ni lëe tsiy xaa nii nak sinak tsiy tu trompet kwnee lon stub. Në xaa:

—Kwyëp nu tsiin kluyaa cos nii nare kak lool.

² Wor go kazh lëe Kyalbini Ntson biy naa aan lëen kon tu yulyey leñ kpaan aan lëe tu xaa sob leeño.

³ Xpibëly xaa sinak nii xpibëly kyo nii lë jaspe o kyo nii gaa lë cornalina, ni kë tu kiidla nii xpibëly sinak nii xpibëly kyo nii lë esmeralda laañee sob xaa.

⁴ Aan kyako yulyey go sob skalyptap yulyey, tuga xaa kol sob leeño, nonsyke ladx nguitsy nakw xaa ni nonsyke coron or sob kik xaa.

⁵ Xchoo bëly yë ni xchoo xbi nkwsiy leñ yulyey go, ni mer chu yulyey sob kadzy bini, lëe bini go nak ksa kadzy xkyalbini Dios.

⁶ Mer chu yulyey go nche tu cos nii chak si chak nistoo aan ndeebiniw si ndeebini vidre.

Groltyee chu yulyey ni kyako yulyey sob tap ma aan tyub lady ma sob mëlo ma.

⁷ Tu ma go chak si chak tu mēētsy, lēē stu ma chak si chak tu yosy, lēē stu ma chak si chak meñ, lēē stu ma chak si chak tu msiy nii no kxoobe.

⁸ Xoop kaa xikw ksa tap ma go sob ni xitsy lo ma sob mēlo ma, aan tsel kyool tugak xñee ma:

Ntson Dios, ntson Dios,

lēē xaa xñabey,

ktsyēēdy xaa, por lēē xaa kok Dios, ni lēē xaa nako ni lēē gaa xaa tugak kako.

⁹⁻¹⁰ Aan cad nii xtee ksa tap ma go skizh ni kyalnsaak lo xaa nii sob leñ yulyey, lēē ksa kalyptap xaa kol xsoxib ni xsoob xcoron kik, parñee wi xaa ktee skizh lo xaa nii tsitsiñdy tse kety, xñee xaa:

¹¹ Tat Tios, lool no nii knee meñ skizh

ni lool no nii ksak styoo meñ

ni lii xyal kñabey.

Por lii psa kchësy cos,

ni styool kwlañ nii tsa kchësy cos.

5

Libre nii nguiitsy kadzy sey

¹ Ñali xaa nii sob leñ yulyey no tu libre. Xitsy low kē, ni konaa nii nguiitsyo kadzy sey.

² Ni konaa tu angly nii xkēē tsyetsy xñee:

—¿Cho lēē nii kxaly libre re ni cho lēē nii kchos sey nii nguiitsyo?

Xaa xñabey nak angly ko.

³ Per ni kpa, ni lo kislyu, ni leñ kislyu ptsyoldy xaa nii nxaly libre ko, per ni tu xaa nii nyuy syew ptsyoldy.

⁴ Aan per nii nli busy biñaa, porñee ptsyoldy cho nxaly libre ko, per ni tu xaa nii nyuyo ptsyoldy.

⁵ Tsigo lëe tu xaa kol në lon:

—Kooñtroo, por lëe xaa nii xñee meñ xmëedzy meñ Judá beeñ gan lo kyalkuty. Lo xtiy rey David sëed xaa aan lëe xaa chigal kxaly libre re ni kchos xaa ksa kadzy sey nii nguitsyo.

⁶ Lëen buy chu yulyey ni laañee nche ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo ni laañee nche xaa kol aan lëen kon nii lëe tu mëkwxiiily soli, nikxe nii nyoo nii beety meñ ma. Kadzy xkach ma ni kadzy mëlo ma sob. Lëe xkach ma ni lëe mëlo ma nak ksa kadzy xkyalbini Dios nii pkaasy tyub lo kislyu.

⁷ Lëe mëkwxiiily go kwnaasy libre nii no ñali xaa nii sob leñ yulyey.

⁸ Tsiñee lox kwseñ ma libre ko, lëe ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo ni lëe ksa kalyptap xaa kol psoxib lo ma. Kchë xaa noy arp ni psiñ kox yaal nii nyaa con or. Lëe kox yaal go nak xlay meñ nii ngab lo Dios.

⁹ Kchësy xaa kol go chool tu ti kub nii së sinrii: Lii xyal señ libre ni liisy xyal kchos sey nii nguit-syoo,

por beety meñoo,

ni lii kwxii meñ tyub lo kislyu con cheñ nii pxeel parñee jkab meñ lo Dios.

¹⁰ Lii pso meñ go parñee kak meñ go pxosy lo Tat Tios

ni lii psaan nii kñabey meñ go lo kislyu.

¹¹ Loxsye ngo lëen biñ tsiy tub yox angly nii nche kyako yulyey, ni kyako ma nii sob mëlo tyub lady ni kyako kchë xaa kol. Pchilody ngab angly ko porñee tir ndaly xaa,

¹² aan nguieex xñee kchë angly ko: Lëe mëkwxiiily nii beety meñ

xyal jkaaxcuent kyalwnabey ni kchësy cos non.
Lëë ma xyal jkaaxcuent kchë kyalchak ni kyal-
ndaan,
lëë ma xyal jkaa skizh ni kyalnsaak.

¹³ Ni biñaa nii wi kchësy cos nii psaa Dios leñ
kpaan ni kchësy cos nii psaa xaa lo kislyu, ni kchësy
cos nii no leñ kislyu, ni kchësy cos nii no lo nistoo
xñee:

Lo xaa nii sob leñ yulyey ni lo mëkwxiiily tugak kol
tsoo ktee no skizh ni kyalnsaak, iip kyaldy
jkaa xaa kyalwnabey ni kyalndaan.

¹⁴ Aan lëë ksa tap ma nii sob mëlo tyub lady
xkyëb xñee:

—iNliw, singo kako!

Lëë ksa kalyptap kaa xaa kol psoxib lo xaa nii iip
kyaldy xkyalwnabey.

6

Ksa xoop sey

¹ Loxsye ngo lëë mëkwxiiily pchos tu sey nii ngui-
itsy libre ko aan lëë tu ma nii tyub lady sob mëlo
kwnee. Nak tsiy ma sinak xbi nkwsiy, chëb ma:

—iTë!

² Lëën blis lon aan lëën kon tu cabay rusy. Tu
arkw nii xkyë flech kë xikw xaa nii sob lady ma.
Lëë xaa kwaa tu coron aan lëë xaa pchoo par kuñ
xaa gan tily.

³ Lëë mëkwxiiily pchos stu sey nii nguitsy libre ko
aan lëë stu ma nii tyub lady sob mëlo chëb:

—iTë!

⁴ Lëë tu cabay nixñë pchoo. Lëë xaa nii sob lady
ma kwaa kyalwnabey parñee klaady xaa kwës tily

lo kislyu ni lëe xaa kuñ nii kuty lsa meñ, ni lëe xaa kwaa tu spad ngol.

⁵ Tsiñee lëe mëkwxiiily pchos stu sey nii nguitsy libre ko, lëe stu ma nii sob mëlo tyub lady chëb:

—¡Të!

Aan lëen kon tu cabay yeesy. No tu balans ña xaa nii sob lady ma.

⁶ Lady ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo pchoo tsiy tu xaa nii chëb:

—Tub kilak xobxtily kwtiix meñ por tu kpidz tsiñ ni tsonak kil xob, per kxiñdyoo viñ ni kxiñdyoo aceit.

⁷ Lëe mëkwxiiily pchos stu sey aan lëe stu ma nii tyub lady sob mëlo chëb:

—¡Të!

⁸ Lëen kon tu cabay pkitsytoo. Kyalkuty lë xaa nii sob lady ma, xitsy xaa nal xaa nii xñabey laañee no meñ kuty. Lëe xaa kwaa kyalwnabey parñee kuty xaa meñ lo tily, ni kuty xaa meñ lo kpiñ, ni lo kyalkits ni kuty ma tox meñ.

⁹ Tsiñee lëe mëkwxiiily pchos stu sey, lëen kon nii lëe xkyalbini xaa nii beety meñ por xtiits Dios nche tublad lo pkoog.

¹⁰ Tsigo nguiedzy chëb kyalbini go:

—Tat Tios, lii nii nody xtoloos ni lii nii chuuñtsyeyoo kchë nii xñeel, ¿pa wor kuñoo kyalxtisy lo kislyu tsiin ksaksil meñ nii beety lëe noo?

¹¹ Loxsye ngo lëe xaa nii kuty ko kwaa tuga ladx rusy ni lëe Dios chëb nii no nii kwës xaa xisy, axte nii ksa xaa nii xnildzy xtiits Dios nii no nii kuty meñ sinak beety meñ xaa.

¹² Tsiñee lëe mëkwxiiily pchos stu sey, lëe tu xu dox bni aan lëe lo ngbidz pkyey poo yeesy sinak ladx yeesy nii chakw meñ nii no kyalné, ni lëe mëe byak nixñë sinak nixñë cheñ,

¹³ ni lëe mëly nii no leñ kpaal blyaal lyu sinak nii xlyaal yegw yë tsiñee xpi me.

¹⁴ Lëe kpaal ptyuub si xtyuub ta aan lëew si ni lëe kiy ni lëe kislyu wiñ nii nche lo nistoo ptsëe xlugar.

¹⁵ Ni lëe kchë xaa nii xñabey kutsolan leñ kyoplyoo ni pal lady kyo, ksa xaa xaa non, ni xaa rikw, ni xaa nii xñabey lo soldad, ni kchësy xaa nii no xpixwan ni xaa nii kindy kaa xpixwan.

¹⁶ Aan kchë xaa xñee lo kiy ni lo kyo:

—Kol kyab lady noo nikol koolaan lëe noo lo xaa nii sob leñ yulyey ni lo mëkwxiiily, por tir xlëe ma.

¹⁷ Lëe tse kutsiñ nii lëe Dios ni lëe mëkwxiiily ksaksi meñ. ¿Cho lëe nii kxekw lo xcastigw xaa?

7

Meñ nii jkiitsy xsey Dios kë

¹ Loxsye ngo lëen kon tap angly, tuga xaa so tu skiñ kislyu. Lëe xaa xsyonlë lo me parñee kpidy me lo kislyu, ni lo nistoo, ni lo yag.

² Ni lëen kon nii lëe stu angly nii sëed nëz laa xlyañ ngbidz nseñ xsey Tat Tios. Nguiedzy kwnee angly ko lo ksa tap angly nii kwaa tiitspey par knitylo kislyu ni nistoo,

³ chëb xaa:

—Knitylody kaa to kislyu ni nistoo ni yag. Kol kwës axte nii lox jkiitsy noo tu sey kë kchësy meñ nii ngab lo Dios.

⁴ Aan lëen biñ tu kyoow choowptap mily xaa Israel jkiitsy sey kë.

⁵⁻⁸ Tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Judá, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Rubén, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Gad, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Aser, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Neftalí, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Manasés, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Simeón, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Leví, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Isacar, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Zabulón, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy José, tsiipchop mily meñ pee lo xtiy Benjamín. Kchësy meñ go pkiitsy xsey Dios.

Meñ nii nakw nonsyke ladx rusy

⁹ Lëen buy aan lëen kon nii lëe tub yox meñ nii sëed tyub lo kislyu nche chu yulyey ni lo mëkwxiiily. Kchëlo tiitsë xñee meñ go ni kchëlo laañee sëed meñ go. Ladx rusy nakw meñ go ni no tublë gaa siñ ña kchë meñ go.

¹⁰ Nguiedzy chëb meñ go:

—Lëe Tat Tios nii sob leñ yulyey ni lëe mëkwxiiily pteelaa lëe noo lo tol.

¹¹ Aan kchësy angly nii nche kyako yulyey ni kyako xaa kol ni kyako ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo pkiitsy kë axte lyu par ktee xaa skizh lo Dios,

¹² ni kchësy xaa chëb:

—¡Amén! Lëe Dios xyal jkaa skizh ni kyalnsaak ni kyalchak ni kyalwnabey ni kyalndaan. Tsitsiñdy tse nii kyal xkyalwnabey xaa.

¹³ Tsigo lëe tu xaa kol në lon:

—¿Cho nak kchë meñ nii nche nakw ladx rusy ke ni cho meñ me?

¹⁴ Lëen chëp:

—Xey, Nandyaa chow.

Tsigo lëe xaa kol go në lon:

—Lëe kchë meñ gue kwte lo kyalnë dox ni lëe meñ gue kwtiib nyë xab lo xcheñ mëkwxiiily.

¹⁵ Por ngo lëe meñ gue nche laañee xñabey Dios, aan tsel kyool chuuñtsyey meñ gue xtsiiñ Dios, aan lëe Dios kap cuidad meñ gue.

¹⁶ Kantre meñ gue kpiñ kyat ni kpiñ nis, ni ksaaytre xhini ngbidz meñ gue ni pe kuñtre naay meñ gue,

¹⁷ porque lëe mëkwxiiily nii sob groltyee leñ yulyey kantsi meñ gue sinak nii xtyoontsi mëkwxiiily, ni lëe ma tsini kchë meñ gue laañee xlyañ nis nii xnee kyalmbañ, ni lëe gaa Dios kchëe lo meñ gue parñee kpikchedre koon meñ gue.

8

Psiñ kox yaal nii nyaa con or

¹ Tsiñee lëe mëkwxiiily lox pchos lultime sey nii nguitsy libre, tsesy byak leñ kpaá siik grol wor.

² Loxsyey ngo lëen kon nii lëe ksa kadzy angly nii nche lo Dios kwaa tuga trompet.

³ Ni lëen kon tu angly nii noy tu psiñ kox yaal nii nyaa con or pchoo. Lëe xaa kwso lo pkoog aan lëe xaa kwaa ndaly yaal parñee ko xaa kox yaal lo pkoog or nii nyaa laañee sob Dios. Kchë kox yaal go xko xaa lo Dios tsiñee chutiitsni meñ Dios.

⁴ Lëe xkox psiñ kox yaal nii no ña angly ko ptsiñ axte lo Dios, ksaw lay nii chool meñ nii xnildazy xtiits Dios.

⁵ Lëë angly pkaktsë psiñ kox yaal con ki nii nche lo pkoog. Lëëw pchon xaa lo kislyu. Aan kwyo bi ni bëly yë ni bni xu lo kislyu.

Trompet

⁶ Lëë ksa kadzy angly nii kwaa trompet kwchetsey par jkwetsy xaaw.

⁷ Lëë tu angly pkwetsy xitrompet aan lëë kyokyo ni lëë ki nii nots cheñ byab lo kislyu, aan lëë tublë kislyu ni lëë tubtsoon yag ni lëë kchë kizh nguë kwyek.

⁸ Lëë stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëë tu cos nii chak si chak tu kiy ngol nii noyek kukyab lo nistoo, aan lëë tublë nistoo byak cheñ.

⁹ Aan lëë kchë ma ni cos nii no siko kuty ni lëë kchë barkw nii nche siko kwnitylo.

¹⁰ Lëë stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëë tu mëly ngol pchingaa, xsyo ma bëly, aan lëë ma kukyab tu laañee xtye kiigwpee ni laañee sob xlyañ.

¹¹ Nla lë mëly go. Por ngo nii tir byak nla nis nii xtye laañee byab ma aan ndaly meñ kuty porñee kow meñ nis nla go.

¹² Lëë stu angly pkwetsy xitrompet aan lëë tublë lo ngbidz ni lëë tublë lo mëë ni lëë tubtsoon mëly kwnitylo. Por ngo kwyody bini tyub tsye ni kwyody bini tyub kyool.

¹³ Ni lëën kon tu msiy nii no kxoobe leñ kpa, xñee ma:

—jBrobsye meñ nii nche lo kislyu tsiñee lëë ston angly nii bii chak falt jkwetsy xitrompet!

9

¹ Lëë stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëë tu mëly nii byable lo kislyu kwaa xlyey tu kyeech nii mastre nxity.

² Tsiñee lëë chu kyeech ko byaly, nonsyke kox nii nak sinak xkox worne pchoo, aan lëë lo ngbidz ni lëë kpaä pkyey.

³ Lo kox ko pchoo ngwloodz aan lëë ma pkaasy tyub lo kislyu, ni lëë ma kwaa xkotsy mëkwkyoow.

⁴ Ni lëë Dios kwnabey nii ksaksidy ma kizh nii no lo kislyu, ni ksaksidy ma yag, ni ksaksidy ma ni tu cos nguë, sink xaktyee meñ nii këdy xsey Dios kë ksaksi ma.

⁵ Per kujty ma meñ, sink xaktyee yoob ksoob ma meñ kaay mëë. Nak xyoob ma sinak xyoob mëkwkyoow.

⁶ Kchësy meñ kakladzy kety tse go, per ksaldy kyalkuty meñ.

⁷ Chak ngwloodz ko si chak cabay nii nche tsey par tsi lo tily, sinak tu coron or nak tu cos nii sob kik ma ni si chak lo bñech chak lo ma.

⁸ Chak kits kik ma si chak kits kik kwnaa, ni nyaa lay ma si nyaa lay mëëtsy.

⁹ Ntse lady ma con kiib, ni nak xbi xikw ma sinak xbi carret nii xkopxax cabay tsiñee chak tily.

¹⁰ Sinak xkotsy mëkwkyoow nak ngotsy nii sob xpaan ma. Aan slëb xkotsy ma ksaksi meñ kaay mëë.

¹¹ No tu angly nii xñabey lo ngwloodz ko ni xñabey leñ kyeech nxity nii pchoo ma. Abadón lë xaa con tiitsë hebreo, lëë con tiitsë griego lë xaa Apolión. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Xaa nii xnitylo.)

¹² Lëë tu castigw kwtedy, per nare kiid schopo.

13 Lëë stu angly pkwetsy xitrompet, aan lëën biñ nii lëë tsiy tu xaa pchoo lady ksa tap kach nii sob lo pkoog or nii nyaa laañee sob Dios.

14 Lëë tsiy xaa go chëb lo angly nii nseñ trompet:

—Blaa ksa tap angly nii nche këtuu chu kiigwpee ngol nii lë Eufrates.

15 Lëë ksa tap angly ko kwlaa parñee kuty xaa tubtsoon meñ, por byaanle wor, ni tse, ni mëë, ni iz kaa nii kuuñtsyey xaa ngo.

16 Biñaa nii chop kyoow millón soldad nii xsyob cabay nak ksa angly ko.

17 Konaa kchë cabay go worñee biy Kyalbini Ntson naa ni konaa nii kë tublë kiib nixñë, ni azul ni kutsy styoo xaa nii sob lady ma. Nyaa kik kchë cabay go si nyaa kik mëëtsy, ni xchoo bëly chuw ma ni kox ni kyo nii xsaay.

18 Ndaly meñ kuty por bëly ni kox ni kyo nii xsaay nii xchoo chuw cabay. Tson clasy kyalnë biidni cabay go.

19 Con chuw ma ni xpaan ma psaksi ma meñ, por mëël nak xpaan ma aan con kik mëël pkëëlay ma meñ.

20 Per psaandy meñ nii kujty lo kyalnë go xtol, ni psaandy meñ go kchë kyalbini mal ni psaandy meñ go kchë mdyo or, mdyo plat, mdyo kiib, mdyo kyo ni psaandy meñ go kchë mdyo yag nii xñady lo, ni chondy ni xsyëdy.

21 Tugak beety meñ go bñech, ni psaandy meñ go kyalbruj, ni psaandy meñ go kyalkpaan ni tugak kaa kwyooni meñ go stu mguiy o stu kwnaa gaa nixxe no tsiil meñ go.

10

Angly nii nseñ tu libre

¹ Loxsye ngo lëen kon nii lëe tu angly nii xñabey byety kpaá sonasy xaa xkey ni kè tu kiitla chex kik xaa, ni xpibëly lo xaa sinak xpibëly lo ngbidz, lëe niy xaa chak si chak yaki.

² No tu libre nii nyaly ña xaa. Tu niy xaa kwso lo nistoo, lëe stuwo kwso lo kislyu. Niypeg xaa kwso lo kislyu, lëe niyli xaa kwso lo nistoo.

³ Kwchuptsyë xaa si xkobëetsy mëetsy. Tsiñee lëe xaa lox kwchuptsyë lëe kadzy nkwsiy kwëb tsiy xaa.

⁴ Kokladzyaa nguën nii kwnee ksa kadzy nkwsiy go, per lëe tsiy tu xaa nii pchoo kpaá në lon:

—Kwlootsey nii kwnee ksa kadzy nkwsiy leñ styool, jkëedylo.

⁵ Lëe angly nii konaa blis ñali leñ kpaá,

⁶ aan lëe xaa pkon Dios nii klyëedy lëe meñ kan kchë ni kak por tsitsiñdy tse kety Dios, por lëe Dios psaa kpaá, kislyu, nistoo ni kchësy cos nii no.

⁷ Tsiñee lëe angly lox ksa jkwetsy xitrompet, lëe kchë nii kwnee Dios lo profet lox kak cumplir.

⁸ Lëe tsiy xaa nii sëed kpaá kwnee lon stub, në xaa:

—Kwey aan kwnaasy libre nyaly nii no ña angly nii tu niy so lo nistoo lëe stuwo lo kislyu.

⁹ Lëen kwya lo angly ko aan lëen kwnab libre ko, aan lëe xaa në lon:

—Naa aan tawo. Tsiñee lëew kol chuwoo, sakoo nii nexo sinak nex tsiñ, per tsiñee lëew ktsiñ leñ styool, lëew kyak nla.

¹⁰ Lëen kwnasy libre ko ña angly aan lëew tawaa. Nexo tsiñee lëew kwyo chuwa, per tsiñee lëew ptsiñ leñ styoon, lëew byak nla.

¹¹ Loxsye ngo lëe angly në lon:

—No nii kñeel xtiits Dios lo meñ nii xñee kchëlo tiitsë, ni lo xaa xñabey nii no tyub lo kislyu stub.

11

Xaa nii kñee xtiits Dios

¹ Lëen kwa tublë var nii xkiiñ meñ par kpix aan lëe Dios në lon:

—Kuso aan kuktiix lidzyaa ni ptiix lo pkoog, ni blab meñ nii chikool lay lon siko.

² Per ktiixtyoo lo tu leeyaa, por lëew kyaan par meñ sit nii kyëp kyety leñ kyedzy Jerusalén choowp chop mëe.

³ Lëen kxal chop xaa nii kñee xtitsaa lo meñ tu mily chop kyoow tsongaly kpidz. Ladx nii chakw meñ nii no kyalnë kakw xaa.

⁴ Lëe chop xaa go nak sinak chop yag oliv ni lëe xaa nak sinak chop candilier nii sob lo Dios.

⁵ Deelñee cho kakladzy ksaksi xaa, chilodyo por xchoo bëly chuw xaa aan lëe xaa kuty meñ nii kakladzy ksaksi xaa.

⁶ Lëe xaa kwaa tiitspey nii jkwëes xaa kyo tyub nii kñee xaa xtiits Dios, ni lëe Dios ptee tiitspey nii kyuñ xaa nis cheñ ni lëe xaa ksaksi meñ nii nche lo kislyu worñee kaklastyee xaa.

⁷ Tsiñee lox kñee chop xaa go xtiits Dios lëe tu ma tox kchoo leñ kyeech nxity, aan lëe ma kuty chop xaa go.

⁸ Lëe xcuerp chop xaa kuty ko kaa leñ kyedzy laañee kwë Jesús lo crusy. Nak meñ kyedzy ko sinak meñ Sodoma ni meñ Egipto.

⁹ Kchë meñ nii sëed tyub lo kislyu ni xñee kchë clasy tiitsë kan xcuerp xaa kuty ko. Tson kpidz grol kaa xaa kuty ko aan klaady meñ jkyeetsy xaa.

¹⁰ Kchë meñ nii nche lo kislyu kle kan nii lëe chop xaa go kuty, porñee mban pteedy xaa meñ, aan axte skady lsa meñ pel cos lo xcombañer por kyalwle go.

¹¹ Per tse nii loxo tson kpidz grol lëe Dios kuuñ kpañ chop xaa go aan lëe xaa tsische. Aan tsiñee kan meñ xaa, lëe meñ ktsyeb.

¹² Loxsye ngo lëe chop xaa go kon tsiy tu xaa nii këb:

—Kol kyëp nu.

Lëe chop xaa go kyëp lo tu xkey aan kchësy meñ nii klëe lo xaa kan nii lëe xaa kyëp kpa.

¹³ Wor go kazh lëe tu xu kni aan ndaly yu kyab leñ kyedzy ni sety kadzy mily meñ. Kchë meñ nii telaa lo xu ktsyeb aan lëe meñ kool lay lo Dios.

¹⁴ Lëe castigw pchop, per klyëedy lëew kyon.

Lëe angly psa

¹⁵ Lëe angly kok kadzy no jkwetsy xitrompet. Lëe gaan biñ tsiy tubtsoon meñ nii xñee:

Lëe Dios ni lëe Crist chigal kñabey lo kislyu, tsitsiñdy tse nii kyal xkyalwnabey xaa.

¹⁶ Tsigo lëe ksa kalyptap xaa kol nii nche laañee sob Dios pkiitsy kë axte lyu par ktee xaa skizh lo Dios,

¹⁷ chëb xaa:
Skizhoo, Tat Tios,
iip ktsyëedyoo

por lii kok Dios
ni lii gaa tugak nako.

Lii sob xñabeyoo.

¹⁸ Xlëë meñ nii nche lo kislyu lool,
per lëë tse kutsiñ nii lëël kuñ kyalxtisy,
ni lëë wor kutsiñ nii lëël kwetsy meñ kuty,
ni lëël kuñ ksak kchë profet nii biid kluuy
xtiitsoo
ni kchë meñ nii xsoob xtiitsoo,
nikxe xaa wiño, nikxe gaa xaa kolo.
Ni lëë wor kutsiñ nii lëël knitylo kchë xaa nii
xnitylo kislyu.

¹⁹ Lëë lidzy Dios nii sob kpaa byaly, aan lëë caj
nii no xtiits Dios xooob leeñgo, aan kotsyë nkwsiy,
ni kwyo bi, ni bni xu ni byab kyokyoy.

12

Mëël ngol ni kwnaa nii kop tu mëëd

¹ Lëë tu kwnaa nii xpibëly xab si xpibëly ngbidz
pchoo ktsiib leñ kpaa so niy me lo mëë ni sob tu
coron nii nyaa con tsiipchop mëly kik me. Ntseeb
pseen konaa me.

² Nak xiñ me aan lëë me chuptyë porñee lëë xiñ
me mer kaly.

³ Blyëëdyak lëë tu mëël ngol pchoo ktsiib leñ
kpaa, nixñë ma, kadzy kik ma sob, ni sob tsii xkach
ma, ni sob tuga coron kik ma.

⁴ Ndaly mëly nii no leñ kpaa kwtopxax ma con
xpaan ma aan lëë ma pchon mëly go lo kislyu. Lëë
mëël ngol ptsiñ lo kwnaa nii kap mëëd parñee kaw
ma xiñ kwnaa go.

⁵ Mëëdpkiy nak mëëd nii kop kwnaa go, lëë
xiñ me kñabey tyub lo kislyu sinak xñabey tu xaa

ntseeb. Lëe Dios bla xiñ me lo mëel ngol go aan lëe xiñ me sey laañee xñabey Dios.

⁶ Lëe kwnaa go pxooñ, lëe me sey tu tañ pidzy. Lëe Dios pxixkwaa laañee kwës me ni kaw me tu mily chop kyoow tsongaly kpidz.

⁷ Lëe tily kwyo leñ kpaa, aan lëe angly nii lë Miguel ni lëe angly nii nak ksa xaa ptily ksa mëel ngol go ni ksa xangly ma,

⁸ per beeñdy ma gan. Por ngo pchilodre nyaan ma kpaa ksa xangly ma.

⁹ Lëe ma pchoo kpaa. Xaa tox lë ma aan destye penaadle xkëeti ma kchë meñ nii nche lo kislyu. Lëe ma byab lo kislyu ksa xangly ma.

¹⁰ Lëen biñ nii nguiedzy kwnee tu xaa kpaa, chëb xaa:

—Lëe kyalwtelaa kwlañche, lëe wor kutsiñ nii lëe xDios no ni lëe Crist kñabey, porque lëe xaa nii tsel kyool xkëëkiy kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios pchoo kpaa.

¹¹ Beeñ kchë betsy no gan lo xaatox ko. Lëe xcheñ mëkwxiiily kokni betsy no ni lëe xtiits Dios kokni xaa. Ptsyebty betsy no nyety xaa por xtiits Dios.

¹² Kol kle kchë do siñee no do kpaa. Per ¡kol kteenë kchë do siñee nche do lo kislyu ni lo nistoo! Por lëe xaatox byety kpaa aan como xlëe xaa porñee lëe xtse xaa mer ksa, lëe xaa ksaksi lëe do.

¹³ Tsiñee lëe mëel go byab lo kislyu, lëe ma kunlaag kwnaa nii kop mëed.

¹⁴ Per lëe Dios ptee chop xikw ngol msy lo me parñee kxoobe me ktsiñ me laañee xkwës me ni laañee kchilody ktsiñ mëel. Siko kyaan Dios me tson iz grol.

15 Lëe mëel kwlii nis chuw parñee nyoy nis kwnaa go,

16 per lëe kislyu kwteëb pidzy nis nii pchoo chuw ma aan biydyo kwnaa go.

17 Por ngo mastre blëe mëel go lo kwnaa go aan lëe ma kuktilyini kchë meñ lidzy me nii xsoob xtiits Dios nii biidni Jesucrist.

18 Aan lëe mëel go byaan chu nistoo.

13

Ma tox

1 Lëen kon nii lëe tu ma tox nii sob kadzy kik ni sob tsii xkach pchukë lo nistoo. Sob tuga coron punt xkach ma ni kë tublan gaa tiits nii xko falt lo Dios chex kik ma.

2 Chak ma tox nii konaa si chak mëetsy, nyaa niy ma si nyaa niy tu os, lëe chuw ma nyaa si nyaa chuw tu mëetsy ngol. Lëe mëel ngol ptee kyalwnabey lo ma.

3 Nyoo nii tir nroob në tu kik ma tox ko. Mer nyety ma, per lëe ma byak, aan kchë meñ nii nche lo kislyu psee aan lëe meñ kwsëeb xlad ma.

4 Lëe meñ psoxib lo mëel ngol nii ptee kyalwnabey lo ma tox ko, ni wi gaa lo ma tox ko psoxib meñ, chëb meñ:

—¿Cho chak si chak ma tox re na dyon, ni cho lëe nii kuñ gan lo ma?

5 Kwaa ma tox ko tiitspey nii kñee ndaan ma ni kxiñ ma tiits lo Dios. Choowp chop mëe kñabey ma.

6 Aan nli gaa pxiiñ ma tiits lo Dios, ni kwneenë ma lidzy Dios ni kwnee në ma kchë meñ nii no kpa.

⁷ Ni kwaa ma tiitspey nii ktilyni ma meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no lo kislyu axte nii kuñ ma gan ni lëe ma kñabey lo meñ nii nche tyub lo kislyu.

⁸ Kchë meñ nii këdy lë leñ xlibre mëkwxiiily nii beety meñ ksoxib lo ma tox ko. Destye nii kwche kislyu xoob libre ko kpa.

⁹ Deelñee chakladzy to kyeñ do kol jkëetyag.

¹⁰ Deelñee byaanle nii skiib tso do, lëe do tso skiib, ni deelñee byaanle gaa nii lo spad kety to, lëe do kety lo spad. Por ngo no nii jkaa meñ nii xniladzy xtiits Dios fuersy ni kap meñ paciensy.

¹¹ Lëe stu ma tox pchukë leñ kislyu. Chop xkach ma sob. Chako si chak xkach mëkwxiiily, per nak tsiy ma sinak tsiy mëel ngol.

¹² Aan sinak nii kwnabeyak ma tox nii biid klo xñabey ma, aan chuuñ ksoxib ma kchë meñ lo ma tox nii byak ko.

¹³ Ndaly kyalntseeb nii beeñtsyey ma aan xña lo meñ psyaab ma ki leñ kpa.

¹⁴ Aan por kchë nii beeñtsyey ma pkëeti ma meñ nii nche lo kislyu chop ma stu ma tox ko ni kwnabey ma psaa meñ ximdyo ma tox ko. Lëe ma tox ko pchug spad kik, per lëe ma byak.

¹⁵ Lëe ma tox nii pchukë leñ lyu kwaa tiitspey parñee ktee ma kyalmbañ lo ximdyo ma tox nii psaa meñ, tsiin kñee mdyo ni kuty mdyo meñ nii kaklasty ksoxib lo mdyo.

¹⁶ Ni xoo kwloo ma tu bey kë meñ o ñali gaa meñ. Kchësy meñ kwlobey ma, nikxe xaa wiño, nikxe gaa xaa kol, nikxe xaa rikwo, nikxe gaa xaa probó.

¹⁷ Aan deelñee nody meñ xbey ma tox ko, ni deelñee këdy lë ma lady meñ, ni këdy xnumero ma

lady meñ, chilody si meñ ni chilody kto meñ.

¹⁸ Xoop kyoow tsongaly pxoop kë lo xsey ma tox ko. Lë tu xaa nak número go, per xkiiñ tu xaa nyaani parñee kyeñ xaa dyon chow.

14

Ti nii chool xaa nii kwtelaa

¹ Lëen buy aan lëen kon nii lëe mëkwxiily so kik kiy nii lë Sión. Nche tu kyoow choowptap mily xaapkiy (144,000) lo xaa. Kchë kë xaa go kë lë mëkwxiily ni lë Tat Tios.

² Ni lëen biñ tu bi nii sëed kpaas. Nak bi go sinak xbi nis tsiñee xchingaaw tu chu kyo ni nako sinak xbi nkwsiy ni nako sinak tsiñee xseetsy tubtsoon meñ arp.

³ Kchësy xaa go chool tu ti kub mer laañee sob Dios ni laañee nche sob ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo ni laañee nche sob xaa kol. Xaktyee tu kyoow choowptapak mily xaa nii kwtelaa lo kislyu chak chool ti go. Ni tu cho chilody koolo.

⁴ Kwyonidy kchë xaa go kwnaa, tugak kënal xaa mëkwxiily laañee siityee ma. Klootyee kchë xaa go kwtelaa parñee jkiiñ xaa lo Dios ni lo mëkwxiily.

⁵ Iip kwneedy kchë xaa go tiits xuuy. Nody xtol xaa lo Dios.

Tiits nii büdni angly

⁶ Lëen buy aan lëen kon nii lëe stu angly no kxoobe leñ kpaas. Lëe xaa tsini xtiits Dios lo kchë meñ nii nche tyub lo kislyu nii xñee kchë clasy tiitsë.

⁷ Nguedzy kwnee angly ko, chëb xaa:

—Kol ktsyeb Dios ni kol ktee skizh lo xaa, por lëe wor kutsiñ nii lëe xaa kuñ kyalxtisy. Kol ksoxib lo Dios por lëe xaa psaa kpaas, kislyu, nistoo ni xlyañ nis.

⁸ Xitsyak angly ko nal stu angly nii xñee:

—Lëe kyedzy ngol nii lë Babilonia kwnitylo, lëew kwnitylo porñee pkiilyo kchë meñ nii nche lo kislyu parñee kuñ meñ tol. Nak xtolo sinak nip nii chuuñ ksudzy.

⁹ Blyëedyak lëe stu angly pchoo, nguiedzy kwnee angly ko, chëb xaa:

—Deelñee ksoxib meñ lo ma tox ni lo ximdyo ma, ni deelñee klaa meñ jkiitsy xsey ma kë meñ o ña gaa meñ,

¹⁰ no nii tedy meñ lo kyalnë dox nii kxaal Dios. Lëe meñ go te lo ki ni lo kyolëe. Aan xña lo angly ni lo mëkwxiiily lëe Dios ksaksi kchë meñ go porñee tir xlëe xaa.

¹¹ Iip kyuydy ki nii tsek laañee ksaksi Dios meñ go. Tugak ksaksi Dios meñ go porñee xsoxib meñ go lo ma tox ni lo ximdyo ma tox ni porñee noy meñ go xbey ma tox.

¹² Por ngo nody nii kchoso styoo meñ nii ngab lo Dios ni xsoob xtiits Dios, ni nody nii ksaanladzy meñ go xtiits Dios nii biidni Jesús, sink no nii jkaa meñ go fuersy.

¹³ Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon:

—Pkëe: “Destye nina dichos kchë meñ nii kety por xtiits Dios.”

“Nliw —xñee Kyalbini Ntson—, lëe kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios kxiladzy, por ndaly kyalbuen nii beeñtsyey meñ go.”

Lëe kwlaap kak lo kislyu

¹⁴ Lëen kon tu xkey nguitsy. Lo xkey go sob tu xaa nii sob tu coron or kik ni no tu hoz ndox ña xaa.

¹⁵ Ni lëen kon nii lëe tu angly pchoo leñ lidzy Dios nii sob kpaas, nguiedzy chëb xaa lo xaa nii sob lo xkey:

—Kwseeñ xhoozoo aan bislo kwlaap, por lëe xtiemp kwlaap kutsiñ.

¹⁶ Lëe xaa nii sob lo xkey kwseeñ xhoz aan lëe xaa bislo kwlaap lo kislyu.

¹⁷ Lëe stu angly pchoo leñ lidzy Dios, aan lëe gak tu hoz ndox no ña xaa.

¹⁸ Ni lëen kon lëe tu angly nii xñabey lo ki pchoo lo pkoog aan nguiedzy chëb xaa lo angly nii no hoz ndox ña:

—Kwseeñ xhoozoo aan blity uv nii kë lo kislyu por lëew kuy.

¹⁹ Lëe angly ko kwseeñ xhoz aan lëe xaa blity uv nii kë lo kislyu. Loxsye ngo lëew kwloo xaa tu laañee kxiw. Singo nak kyalnë dox nii kxaal Dios.

²⁰ Lëe uv pxii tublad chu kyedzy, aan nonsyke cheñ pchoo laañee pxiiw, byakxooob cheñ go axte chu xpid cabay, siik tson kyoow mily metre nxeñ laañee kutsib cheñ go.

15

Kyalnë dox nii kiidni kadzy angly

¹ Lëen buy leñ kpaas aan lëen kon kadzy angly nii sëedni lultime ksa kadzy kyalnë dox nii kxaal Dios por lëe xaa lox blëe. Pseen konaa kchë kyalntseeb ko.

² Ni konaa tu cos nii chak si chak nistoo. Ndeebiniw si ndeebini vidre ni notso ki. Ni konaa nii lëe kchë meñ nii beeñ gan lo ma tox ni lo ximdyo

ma ni blaady nguië xnumero ma lady nche chu nistoo go. Aan lëë Dios ptee tuga arp lo meñ go.

³ Kchësy meñ go biily ti nii biily Moisés lo Dios ni xti mëkwxiily. Sinrii së ti go:

Tat Tios, ndaly kchë kyalntson ni kyalntseeb nii beeñtsyeyoo.

Lii xñabey, por nonsyke cos buen chuuñtsyeyoo, ni nonsyke tiitsli xñeel.

Lii xñabey lo kchë meñ nii nche tyub lo kislyu.

⁴ ¿Cho ktsyebty lii na dyon, Tat Tios?

¿Ni cho kneesty skizh lool na dyon?,

con liisy nak xaa nii nody xtol.

Kchësy meñ nii nche tyub lo kislyu kiid ksoxib lool, por kchë meñ chan nii buenoo.

⁵ Loxsye ngo lëen buy leñ kpaá aan lëen kon nii lëë lidzy Dios byaly, aan nyoo nii leeñgo notsey xtiits Dios.

⁶ Leñ lidzy Dios pchoo kadzy angly nii noy ksa kadzy kyalnë dox nii kxaal Dios. Nonsyke ladx nyë nakw xaa. Xpibëly xab xaa ni no tuga cinturón or xpans xaa. Axte chu styoo xaa xyakxoobo.

⁷ Lëë tu ma nii tyub lady sob mëlo ptee kyalnë dox nii kxaal Dios lo angly. Leñ tu xig or no kyalnë dox nii kxaal Dios nii tugak mbañ.

⁸ Aan lëë kox nii xchoo laañee xñabey Dios byaktsë lidzy xaa, aan ni tu cho chilody sëeb siko deelñee karty kyal kchë kyalnë dox nii noy ksa kadzy angly ko.

16

Kyalnë nii kxaal Dios

¹ Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii kwnee leñ lidzy Dios, chëb xaa lo ksa angly:

—Kol tsi aan kol kxee nii no leñ xig ke lo kislyu por leeño no kyalnë dox nii kxaal Dios.

² Lëe tu angly kwey aan lëe xaa psichuw xig xaa lo kislyu, aan kchësy meñ nii noy xbey ma tox ni xsoxib lo ximdyo ma kwlañ tu kyedz nii tir në.

³ Lëe stu angly kuksichuw xig lo nistoo, aan lëe nistoo byak sootee xcheñ meñ kuty, aan lëe kchësy ma ni cos nii no lo nistoo kwnitylo.

⁴ Lëe stu angly kuksichuw xig laañee xtye kiig-wpee ni laañee xlyañ nis, aan pidzy nis ko byaklo cheñ.

⁵ Loxsye ngo lëe angly nii xñabey lo nis chëb:

—Bueeno, Tat Tios. Por ngo nii chuño kyalxtisy sinrii mod. Nody xtolo, Tat Tios. Tugak kakoo Dios. Tsitsiñdy tse nii ktsyëel.

⁶ Kchë meñ go, Tat Tios, pxee xcheñ xaa nii no xlaadoo, ni lëe meñ go pxee xcheñ xaa nii kwnee xtiitsoo. Lëe nana lëel pki kchë meñ go cheñ. Buen nii psaksil meñ go.

⁷ Ni biñaa tsiy tu xaa nii kwnee lo pkoog:

—Tat Tios, lii nii nakoo xaa xñabey, chuuñtsyeyoo kyalxtisy sinak nii no kako.

⁸ Lëe stu angly psichuw xig lo ngbidz, aan lëe ngbidz kwaa tütspey parñee ksaayo meñ.

⁹ Aan nikxe ntseeb kwyek meñ, ptikchedy meñ styoo lo Dios ni psoxibty meñ lo xaa, sink lëe meñ kwte lo xaa porñee pxaal xaa kchë kyalnë go.

¹⁰ Lëe stu angly kuksichuw xig laañee xñabey ma tox, aan lëe siko pkyey. Aan mban taw lay meñ por yoob nii kwlañ meñ.

¹¹ Per nikxe ptyool meñ kyalnë go, psaandy meñ xtol, sink lëe meñ kwte lo Dios nii xñabey kpa, porñee pxaal Dios kchë kyalnë go.

12 Lëe stu angly kuksichuw xig chu kiigwpee ngol nii lë Eufrates, aan lëe nis pidzy kiigwpee go parñee kchilo tedy kchë rey nii sëed nëz laa xlyañ ngbidz.

13 Ni konaa nii tuga kyalbini mal pchoo chuw mëel ngol ni chuw ma tox ni chuw stu ma tox nii xñee tiits xuuy. Chak ksa tson kyalbini mal go si chak ngbedzy.

14 Beeñtsyey kyalbini mal go kyalntson parñee ktopo kchësy xaa xñabey nii no lo kislyu tsiin ktily xaa ksa xaa Tat Tios.

15 —Lëen kyely si chiid ngbaan —chëb Tat Tios—. Dichos xaa nii xtee mgaal lo ni nakw xab, parñee sëdy xaa nëbkidy xaa ni kandy meñ lady kidy xaa.

16 Laañee lë Armagedón pkaal lsa kchë xaa nii xñabey lo kislyu.

17 Lëe lultime angly kuksichuw xig lo me, aan nguiedzy kwnee tu xaa laañee xñabey Dios, chëb xaa:

—Lëew nagon.

18 Loxsye ngo lëe nkwsiy kotsyë leñ kpaan ni lëe tu xutox nii karty kni destye nii kwche kislyu bni.

19 Lëe kyedzy nii mastre ngol kok tson lë, ni lëe kchë kyedzy nii nche lo kislyu kwnitylo ni lëe Dios psaladzy nii no nii ksaksi xaa kyedzy ngol nii lë Babilonia porñee tir xlëe xaa.

20 Kchësy kislyu wiñ nii nche lo nistoo ni kchësy kiy kwnitylo.

21 Ni byab kyokyo ngol lady meñ. No kyokyo go në axte choow kil. Aan kwte meñ lo Dios porñee tir mban kwtedy meñ lo kyokyo go.

17

Kyalnë nii ktsyool kwnaa nii kwyoni ndaly mguiy

¹ Lëë tu angly nii wi psichuw xig nii no kyalnë në lon:

—Të gaanoo kuyoo kyalnë nii ktsyool kwnaa yox nii këngob ndaly mguiy, chu nis sob me.

² Kotnil me kchë xaa xñabey nii no kislyu ni kchësy kaa meñ nii nche lo kislyu chuñ tol nii chuuñtsyey me.

³ Lëë tu mgaan kwtedy lon aan lo mgaan go lëë angly kuni naa tu tañ pidzy aan lëën kon tu kwnaa nii sob lady tu ma tox, nixñë ma, nonsyke tiits nii xko falt lo Dios kë lady ma, kadzy kik ma ni tsii xkach ma sob.

⁴ Tu ladx morad ni nixñë nakw kwnaa go, kë or ni kyo ngui ni kyo non nii lë perle laady ko. No tu xig or ña me, leñ xig ko no tol ni cos yox nii beeñtsyey me.

⁵ Kë blalan tiits kë me, per ni tu cho xyeñdyo. Sinrii xñeew: “Kyedzy ngol nii lë Babilonia nak xñaa kchë kwnaa yox nii xkyëngob ndaly mguiy ni xñaa kchë cos ntseeb nii chak lo kislyu.”

⁶ Xsyudzy kwnaa go porñee kow me cheñ nii pxee kchë meñ nii ngab lo Dios ni kchë meñ nii kuty por xtiits Jesús. Psee styoon konaa kchë ngo.

⁷ Per lëë angly në lon:

—¿Penak nii xsee styool? Kwlës gaanoo lëën kniy lool cho nak kwnaa go, ni cho nak ma tox nii sob kadzy kik ni tsii xkach nii sëedni me.

⁸ Kwyol ma tox nii konoo, per lëë ma kuty. Lëë na lëë ma kchukë leñ kyeech nxity nii byab ma parñee kety ma kaazhkaa. Kchë meñ nii nche lo

kislyu nii këdy lë leñ libre nii xoob kpaá destye nii kwche kislyu, ksee kan kpañ ma tox nii penaadle kuty.

⁹Par xaa nii xyeñ nak nii kniyaa: Nak ksa kadzy kik ma tox ko sinak kadzy kiy nii sob lo kislyu. Laady ko sob kwnaa go.

¹⁰Lëë gak ksa kadzy kik ma tox ko nak sinak kadzy rey nii xñabey lo kislyu. Kutyle kaay rey go, lëë stu xaa bii xñabey, lëë stu xaa nare kiid. Xtsedy kñabey rey go tsiñee lëë xaa kiid.

¹¹Con ma tox nii kwyol ni kutyle lëë rey nak xon, nixxe nii wi ma ngab lady ksa kadzy nii kokyety klo. Lëë ma kety kaazhkaa.

¹²Lëë ksa tsii xkach ma tox nii konoo nak sinak tsii rey nii karty kislo kñabey, per lëë xaa jkaa kyalwnabey parñee kñabey xaa xisy wiñ ksa xaa ma tox.

¹³Tugak nak xtiits ksa tsii rey go aan lëë xaa ktee xkyalwnabey xaa lo ma tox ko.

¹⁴Lëë xaa ktily ksa xaa mëkwxiiily, per lëë mëkwxiiily kuñ gan, por lëë mëkwxiiily nak xaa nii mastre xñabey ni lëë ma nak rey nii mastre non. Kchë meñ nii kwle Dios ni xsoob xtiits Dios no xlad ma.

¹⁵Lëë gak angly në lon:

—Nak chu nis nii sob kwnaa yox nii këngob ndaly mguiy sinak meñ nii nche tyub lo kislyu.

¹⁶Lëë ksa tsii rey ni lëë ma tox ktily ni kwnaa yox ko. Lëë xaa ksaan me ni lëë xaa kwii xab me, aan lëë xaa kaw xpëel ni lëë xaa ksaay me.

¹⁷Lëë Dios pkol styoo kchë rey go parñee ktee xaa xkyalwnabey xaa lo ma tox ko parñee kak cumplir kchë xtiits Dios.

¹⁸ Lëe kwnaa yox nii konoo nak sinak kyedzy ngol nii xñabey lo rey nii no tyub lo kislyu.

18

Lëe kyedzy nii lë Babilonia byab

¹ Loxsye ngo lëe stu angly nii xñabey byety kpa, aan tyub lo kislyu psaabini xaa porñee tir xpißely xaa.

² Nguiedzy kwnee xaa, chëb xaa:

—Lëe Babilonia kwnitylo, lëe Babilonia kwnitylo, aan lëew byak lidzy kyalbini mal ni lëew byak laañee xko mguiñ ntseeb xipchoos.

³ Kchë kyedzy nii nche lo kislyu pkaay xtol kyedzy ko, ni kchësy kaa rey nii xñabey lo kislyu beeñtsyey tol nii beeñtsyey kyedzy ko. Lëe kchë gaa xaa nii xto cos byak rikw porñee pxiñ kyedzy ko tumi.

⁴ Lëen biñ nii lëe stu xaa kwnee leñ kpa chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ tu kyedzyaa, kol kchoo ske parñee jkaaydy to xtol kyedzy ke ni parñee ktsyooldy to kyalnë nii ktsyoolo.

⁵ Lëe xtol kyedzy ke lox ptyaly aan lëew byakx-oob axte leñ kpa, ni tu tol nii beeñtsyey kyedzy ke karty knityladzy Dios.

⁶ Kol ksaksi kyedzy ke sinak nii psaksiw meñ, ni kol ktikche kchë nii beeñtsyeyo. Mastre fuert kol kxixkwaa nii jki do kyedzy ke que nii pkiw meñ.

⁷ Mban kol ktee kyedzy ke ni kol ksaksiw, por tir kok nyaaw ni tir pxiño tumi, aan chëbo leñ styoow: “Nakaa sinak tu kwnaa xñabey. Lëdy viuudaa. Ni tu pe kaktyaa.”

⁸ Por ngo, tu kpidzak lëë kyedzy ke ktsyool kchëlo kyalnë ni tedy kpiñ, ni kety ni tsek lo ki. Por tir ntseeb Dios nii ksaksi kyedzy ke.

⁹ Kchë rey nii xñabey lo kislyu nii wi beeñtsyey tol nii beeñtsyey kyedzy ke ni pxiñ tumi ksa kyedzy ke koon ni kteenë tsiñee kan xaa nii lëëw noyek.

¹⁰ Sit kwe xaa parñee tejty xaa castigw, aan lëë xaa këb:

—¡Brooboo, Babilonia! Ngoloo ni kwnabeyoo, per ketyle kwnitylool.

¹¹ Wi kchë xaa nii xto cos ni xkyë dilgensy koon ni kteenë por kyedzy ko, porñee tsodre cho si

¹² plat, or, kyo nii tir ngui, kyo nii lë perle, ladx non, ladx sed, ladx morad ni nixñë, yag nii xlyaa nex, ni cos nii nyaa con lay elefant, yag ngui, brons, kiib, kyo nii lë marmol,

¹³ canel, kizh nii xlyaa nex, yaal, kizh nii lë mirra, ngwaan xlyaa nex, viñ, aceit, riñ lan, xobx-tily, ma nii choy yow, mëkwxiily, cabay, carret ni xaa ni xtyo par kyë tsiñ.

¹⁴ Kchësy meñ këb lo kyedzy ko:

—¡Chaptroo kchë cos nii tir xyo styool, kpikchedre kapoo kchë cos non nii kopoo!

¹⁵ Kchë xaa nii xto cos lo kyedzy ko ni byak rikw kwe sit, koon ni kteenë parñee tejty xaa castigw,

¹⁶ aan kchë xaa go këb:

—¡Brob kyedzy ngol go! Koko sinak tu kwnaa nii nakw tu ladx non ni kë or ni kyo ngui lady,

¹⁷ ¡aan tub worak lëë kchë nii kopo kwnitylo!

Kchësy xaa nii chuuñ ksëë barkw ni xkyë tsiñ lo nistoo kwche sit,

¹⁸ aan tsiñee kon xaa nii lëë kyedzy ko noyek, nguiedzy chëb xaa:

—¿Pe no stu kyedzy nii ngol si ngol kyedzy re na dyon?

¹⁹ Aan lëe xaa biiñ ni lëe xaa pchoob yu kik xaa porñee tir pteenë xaa, ni nguiedzy chëb xaa:

—¡Brob kyedzy ngol go! Con kchë nii kopo byak rikw kchë xaa nii chap barkw, jaan tub worak lëew kwnitylo!

²⁰ Kol kle kchësy to siñee no do kpa, porñee lëe kyedzy ko kwnitylo ni kol kle kchë do siñee ngab to lo Dios ni nak to apostle ni xluuy do xtiits Dios, por lëe Dios beeñ xkyalxtisy to.

²¹ Loxsye ngo lëe tu angly nii xñabey blis tu kyo nii nyaa si nyaa tu kyomoliñ, aan lëew pchon xaa lo nistoo, chëb xaa:

—Siñee byabak kyo re kyab kyedzy Babilonia aan kpikchedre kan meño.

²² Kpikchedre kool meñ arp, ni flaut ni trompet, ni tsodre meñ nii kyë tsiñ ni meñ nii kuuñ tsiñ moliñ leñ kyedzy ko.

²³ Kyëdre bini ni kaktre kyalwtsiilña leñ kyedzy ko, ni lëew na kyedzy ko byuñ rikw kchë xaa nii pto cos ni kwëti kchë meñ lo kislyu por xkyalbruj kyedzy ko.

²⁴ Lëe Dios bnitylo kyedzy ko porñee por xtolo kuty profet ni meñ nii ngab lo Dios ni meñ nii no tyub lo kislyu.

19

¹ Loxsye ngo lëen biñ nii nguiedzy xñee meñ leñ kpa. Nyoo nii ndaly meñ, xñee meñ:

¡Skizh Tat Tios!

Lëe xDios no xteelaa ni lëe xaa xñabey ni lëe xaa jkaa skizh,

² por chuñ xaa kyalxtisy sinak nii no kako.
 Nli nii kyalxtisy chuuñtsyey xaa,
 por lëe xaa psaksi kyedzy yox nii tir beñ tol,
     porñee ndaly meñ nii nche lo kislyu pkaay
     xtolo.
 Singo mod lëe Dios bnab cuent low por xkyalkuty
     kchë xaa nii bnildazy xtiits xaa.

³ Lëe meñ go kwnee stub chëb:
 —¡Skizh Tat Tios! Iip kyaldy tsëp kox nii tsek
 kyedzy ko kpaas.

⁴ Leñ yulyey sob Tat Tios tsiñee lëe ksa kalyptap
 xaa kol ni lëe ksa tap ma nii tyub lady sob mëlo
 kujkiitsy kë axte lyu ni ptee skizh xñee:

—¡Nliw! ¡Skizh Tat Tios!

⁵ Tsigo lëe lëe tu xaa kwnee leñ yulyey chëb:
 Kol ktee skizh lo xDios no kchësy to,
     nikxe xaa wiñ do, nikxe gaa xaa kol do,
 kchësy to siñee xsoob to xtiits xaa ni xsal do xaa.

Xkyalwtsiilña Mëkwxiily

⁶ Biñaa gaa tsiy tubtsoon meñ. Nako sinak xbi nis
 nii xchingaa tu chu kyo ni nako sinak xbi nkwsiy
 aan xñee meñ:

¡Skizh Tat Tios! Por lëe xaa bislo xkyalwnabey xaa.
 Lëe xDios no nak xaa nii mastre xñabey.

⁷ Kol tsoo kle no,
 ni kol tsoo ko nguiool no styoo no parñee ktee no
     skizh lo xaa.

Por lëe wor kutsiñ nii lëe Mëkwxiily ktsiilña.

Lëe tsiil xaa tse so mbës.

⁸ Lëe Dios ptee tiits nii kakw me ladx nyë ni
     xpibëly,
 por ladx ko chakw meñ nii mbañ sinak xñabey
 Dios.

⁹ Lëe angly në lon:

—Pkëe: “Dichos meñ nii koktsyetsy tsi lo xkyalwtsiilña Mëkwxiily.”

Aan lëe gak xaa në lon:

—Nli nii xtiits Dios nrii.

¹⁰ Lëen psoxib lo angly ko, per lëe xaa në lon:

—Ksoxibtyoo lon, por xtiitsak Dios xsobaa sinakak nii xsooblo, ni nakaa sinak kchë betsyoo nii xsoob xtiits Jesús. Psoxib lo Dios.

Lëe tiits nii biidni Jesús xsaabini kchë meñ nii xluuy xtiits Dios.

Xaa nii sob lady cabay rusy

¹¹ Lëe kpa a byaly, aan lëen kon tu cabay rusy. Xaa nii chon tiits ni xñee tiitsli lë xaa nii sob lady ma. Singo lë xaa porñee ngui chuñ xaa kyalxtisy ni chuñ xaa tily sinak nii no kako.

¹² Xpibëly mëlo xaa sinak xpibëly bëly ni sob ndaly coron kik xaa ni kë blalan tiits chex xaa aan xaktyee lëe xaa nan pe xñeew.

¹³ Nakw xaa tu ladx nii xña cheñ aan lë xaa xtiits Dios.

¹⁴ Kchë soldad nii no leñ kpa a nal xitsy xaa. Ladx nguitsy ni nyë nakw xaa nii nonsyke lady cabay rusy sob xaa.

¹⁵ Sob tu spad ndox chuw xaa, parñee kiswee xaa meñ nii nche lo kislyu, ni lëe xaa kñabey sinak xñabey tu xaa ntseeb. Lëe xaa kuñ kyalxtisy sinak tu xaa nii xkitsy xkyee uv con niy, ni lëe xaa ktee meñ castigw nii kxaal Dios nii xñabey por tir xlëe Dios.

¹⁶ Ni kë lo kodx xaa nii lëe xaa nak rey nii mastre non ni lëe xaa mastre xñabey.

¹⁷ Loxsye ngo lëen kon nii lëe tu angly so lo ngbidz, xkwetsy xaa kchë mguĩñ nii xoobe leñ kpaaxñee xaa:

—Kol tē ni kol ktyop tsiin kiid to lo xixtsee Dios,

¹⁸ parñee kaw do xpëel rey, ni xpëel kchë xaa nii xñabey lo soldad ni xpëel kchë xaa ndaan, ni xpëel cabay ni xpëel xaa nii xsyob lady ma, ni xpëel kchë meñ nii no xpixwan ni xpëel meñ nii kindy xpixwan. Kol tē kaw do xpëel xaa wiñ ni xpëel xaa kol.

¹⁹ Lëe ma tox ni lëe kchë xaa nii xñabey lo kislyu pkaal lsa ksa xsoldad parñee ktily xaa ksa xaa xaa nii sob lady cabay ni xsoldad xaa go.

²⁰ Lëe ma tox ni lëe ma wnee xuuy nii beeñ kyalntson pkaa. Por kchë kyalntson nii beeñtsyey ma wnee xuuy go pkëeti ma meñ parñee klaa meñ tsoy meñ ni ksoxib meñ lo ximdyo ma tox ko. Mbañ ma tox ko ni ma wnee xuuy go, byab ma lo ki nii noyek con kyo nii lëe azufre.

²¹ Aan lëe kchë meñ nii ngab lo ma tox ko kuty conspad nii sob chuw xaa nii sob lady cabay, aan kchësy mguĩñ byëly taw xpëel kchësy meñ kuty ko.

20

Tu mily iz

¹ Lëe tu angly byety kpaax. No xlyey kyeech nxity ña xaa ni nseñ xaa tu caden ngol.

² Lëe angly ko pxituu mëel ngol nii kwyo penaa-dle. Xaa tox lëe ma, tu mily iz kyëtuu ma.

³ Lëe xaa pchon ma leñ kyeech nxity aan ptse tsiitsy xaa chu kyeech ko parñee jkëetidy ma meñ tu mily iz. Axte ksa tse go lëe ma laa xisy wiñ.

⁴ Konaa laañee xsyob xaa xñabey, aan lëe xaa nii kwaa tiitspey par kuñ kyalxtisy nche sob siko. Ni konaa xkyalbini kchë xaa nii pchug meñ kik por xtiits Jesús ni por xtiits Dios. Psoxibty kchë xaa go lo ma tox ni lo ximdyo ma, ni blaady kchë xaa go nguitsy xbey ma tox ña xaa o kë gaa xaa. Lëe kchë xaa go pañ parñee kñabey xaa ksa xaa Crist tu mily iz.

⁵ Per lëdy kchë meñ kuty pañ, sink axte ksa tu mily iz lëe meñ kuty ko kpañ. Klo tub tiyy meñ kuty pañ.

⁶ ¡Dichos meñ nii ngab lo Dios por klo meñ go kpañ! Aan tsiñee lëe kyalkuty kiid stub pe kaktre kchë meñ go, sink lëe meñ go kak pxosy nii jkiin lo Dios ni lo Crist, aan lëe kchë meñ go kñabey tu mily iz.

Lëe xaa nii xtilyni Dios chek

⁷ Tsiñee lëe tu mily iz ksa lëe xaatox laa,

⁸ aan lëe xaa tsijkëeti meñ nii nche lo kislyu. Lëe xaa jkëeti meñ Gog ni meñ Magog parñee ktop meñ go xsoldad. Nak xsoldad meñ go sinak yuzh nii nche chu nistoo. Tir ndaly xaa.

⁹ Lëe xaa kwey tyub lo kislyu kuksuugw kwraly xaa meñ nii ngab lo Dios ni kyedzy nii tir xkëstyoo Dios. Per lëe Dios psyaab ki kpaa aan kchësy xaa kwyek lo ki go.

¹⁰ Aan lëe xaatox nii pkëeti kchë xaa go byab lo ki nii noyek con kyo nii lë azufre. Siko gak byab ma tox ni stu ma tox nii kwnee xuuy. Siko tugak tedy ma castigw ksa ma xaatox.

Yulyey nguitsy

¹¹ Konaa tu yulyey nguitsy ngol ni konaa xaa nii sob leeño. Lëë xaa ptichee kislyu ni kpaan aan bikchedre nyak nyoow.

¹² Ni konaa meñ kuty, nikxe xaa wiño nikxe gaa xaa kolo, lëë xaa nche chu yulyey aan lëë libre byaly ni konaa stu libre nii kë lë meñ nii jkaa kyalmbañ. Kchë nii beeñsyey meñ go kë leñ libre. Por ngo nii libre ko kwseñ Dios worñee kok kyalxtisy.

¹³ Lëë meñ nii kuty lo nistoo pchoo ni lëë meñ nii no laañee xyey meñ nii chety pchoo, aan lëë kyalxtisy kok según kchë nii beeñsyey meñ go.

¹⁴ Loxsye ngo lëë laañee xyey meñ kuty byab lo ki. Lo ki re kyey meñ nii kety chop vuelt.

¹⁵ Ni lo ki re byab meñ nii këdy lë leñ libre ni kë lë meñ nii jkaa kyalmbañ.

21

Kpaan kub ni kislyu kub

¹ Loxsye ngo lëen kon tu kpaan kub ni tu kislyu kub, por lëë kpaan kol ni lëë kislyu kol kwnitylo, ni kintre gaa nistoo.

² Konaa kyedzy ntson nii lë Jerusalén. Ngubo, kpaan byetyo, lo Dios pchoow. Xixkwaaw sinak xixkwaa tu kwnaa nii ktsiilña.

³ Ni biñaa nii nguiedzy kwnee tu xaa leñ yulyey, chëb xaa:

—Lady meñ no Dios nina. Tugak tso xaa lady meñ parñee kak meñ xkyedzy xaa ni parñee kak xaa xDios meñ.

⁴ Lëë Dios kchëë nis lo meñ nii choon ni tsodre gaa kyalkuty, ni wiiñ ni kyalnë, ni yoob, por tsodre kchë cos nii kwyo klo.

⁵ Tsigo lëë xaa nii sob leñ yulyey chëb:

—Kchësy cos chuuñ jkubaa.

Lëë gak xaa në:

—Pkëë kchë nrri porque tiitsliw parñee kniladzy meño.

⁶ Loxsye ngo lëë xaa në lon:

—Lëew nagon. Naa bislo kchë cos ni naa kisyalo. Kchë meñ nii klyaa nis ki nis nii xchoo chu xlyañ nii xnee kyalmbañ. Singosy ktedyaa nis ko ki meñ.

⁷ Kchë xaa nii kuñ gan kyaani kchë cos re, ni lëen kak xDios xaa go ni lëë xaa go kak xiña.

⁸ Per lëë kchë xaa ntseeb, ni xaa nii xnilasty, ni xaa yox, ni xaa nii chuty meñ, ni xaa nii choni stu meñ nikxe no tsiil, ni xaa nii chuuñtsyey kyalbruj, ni xaa nii xsoxib lo mdyo, ni xaa wnee xuuy, kchë xaa go kyey lo ki nii noyek con azufre. Chop vuelt kety kchë xaa go.

Jerusalén kub

⁹ Lëë tu angly nii kwaa xig or nii no kyalnë nii kxaal Dios në lon:

—Të gaanoo kuyoo kwanaa nii kak tsiil Mëkwxiiily.

¹⁰ Lëë tu mgaal kwtedy lon aan lo mgaal go lëë angly kuni naa tu kik kiy ngol nii klaa aan lëë xaa bluuy kyedzy ntson nii lë Jerusalén lon. Kpaasëed sëëbo, lo Dios pchoow.

¹¹ Xpibëly kyedzy ko con xbini Dios, ni xpibëlyo sinak xpibëly tu kyo ngui nii lë jaspe ni ndeebiniw sinak ndeebini tublë vidre.

¹² Kyako kyedzy ko ntse con tu pkyedzy ngol nii klaa. Tsiipchop puert këw, ni so gaa tuga angly chu xpuerto, ni tuga lë xaa nii kwnabey lo xtiy meñ Israel kë tu chu puert ko.

¹³ Kë tson gaa puert tyuxlad kwi pyedzy ko nöz kaan, ni kë tsono nöz klaa ni tsono nöz kyety.

¹⁴ Tsiipchop kyo ngol nyaa xcimient xipyedzy kyedzy ko, aan tuga lë ksa tsiipchop xapostle Mëkwxiily kë laady ko.

¹⁵ No tu var or ña angly nii kwnee lon par ktiix xaa kyedzy, ni ktiix xaa xpuerto ni pyedzy nii ntse kyakow.

¹⁶ Cuadrad kyedzy ko lalak nii syoolo nxeño. Lëe angly ptiixo con var aan chop mily chop kyoow kilometro syoolo aan lalak nii klaaw nxeño.

¹⁷ Loxsye ngo lëe xaa ptiix pyedzy nii ntse kyako kyedzy, tsongalyptap metre chapo.

¹⁸ Con kyo nii lë jaspe nyaa pyedzy, lëe kyedzy nyaa con mer or, ndeebiniw sinak ndeebini tu vidre.

¹⁹ Kchë lady kyo nii nyaa xcimient pyedzy kwixkwaa con kyo ngui, tu kyo kwixkwaa con kyo nii lë jaspe, lëe stuwo con kyo nii lë zafiro, lëe stuwo con kyo nii lë ágata, lëe stuwo con kyo nii lë esmeralda,

²⁰ lëe stuwo con kyo nii lë ónice, lëe stuwo con kyo nii lë cornalina, lëe stuwo con kyo nii lë crisólito, lëe stuwo con kyo nii lë berilo, lëe stuwo con kyo nii lë topacio, lëe stuwo con kyo nii lë crisoprasa, lëe stuwo con kyo nii lë jacinto, lëe lultimo kwixkwaa con kyo nii lë amatista.

²¹ Lëe ksa tsiipchop puert kwya con kyo nii lë perle, tuga perle pkiñ par tsa tu puert. Lëe nöz nii xtyee grólyee leñ kyedzy kwya con mer or nii ndeebini si ndeebini vidre.

²² Ni tu laañee kutiitsni meñ Dios kindy leñ kyedzy ko, por yuub Dios nii xñabey ni yuub

Mëkwxiily no lady meñ.

²³ Xkiiñdy kyedzy ko xbini ngbidz ni xbini mëë, por misme bini nii xchoo lady Dios ni xbini Mëkwxiily xsaani leñ kyedzy ko.

²⁴ Kchësy lo meñ nii nche lo kislyu ksaani xbini kyedzy ko, ni lëë rey kiid kni cos non nii chap leñ kyedzy ko.

²⁵ Kyoogwty xpuert kyedzy ko yutsye, por jkyeydy lyu.

²⁶ Siko tsikni meñ nii nche lo kislyu cos non nii chap meñ ni xkyalnsaak meñ.

²⁷ Per sëëbty tol siko, ni sëëbty meñ nii chuuñtsyey cos yox ni meñ nii xkëëti leñ kyedzy ko. Xaktyee meñ nii kë lë leñ xlibre Mëkwxiily sëëb.

22

¹ Lëë angly bluuy tu kiigwpee nii xnee kyalm-bañ lon. Nyë nis ko sinak nyë vidre. Laañee sob Dios ni laañee sob Mëkwxiily xchoo kiigwpee go.

² Grolytee leñ kyedzy xtye kiigwpee go aan tyuxlad chuuw go sob yag nii xnee kyalm-bañ, tsiipchop vuelt xkyë nex lo yag ko tu iz, aan kchë xiplago xkiiñ parñee kak kchë meñ nii nche lo kislyu rmedy.

³ Tsody cos nii ptsiibteel Dios leñ kyedzy ko. Siko sob Dios chop Mëkwxiily kñabey, aan lëë meñ nii xsoob xtiits xaa ksoxib lo xaa.

⁴ Lëë meñ kan lo xaa, ni lëë lë xaa kyë kë meñ.

⁵ Jkyeydy lyu siko ni jkiiñdy kchë meñ nii no siko ni tu clasy bini, per ni xbini ngbidz, por lëë Dios ksaani lo meñ go, aan iip kyaldy xkyalwnabey kchë meñ go.

Klyëedre lëe Jesucrist kiid

⁶ Tsigo lëe angly në lon:

—Nli kchë tiits re no nii kniladzy meño. Yuub Dios nii xsaabini profet pxaal xangly biidnee kchë nii klyëedy kak lo xaa nii xsoob xtiits xaa.

⁷ —¡Klyëedy lëen kyely! —xñee Jesús—. ¡Dichos meñ nii xsoob xtiitsaa nii kë leñ libre re!

⁸ Naa nak Juan. Biñaa ni konaa kchë cos re. Aan loxsyë biñno ni konno, lëen psoxib lo angly nii bluuyo lon.

⁹ Per lëe xaa në:

—Ksoxibtyoo lon por xtiitsak Dios xsobaa, sinak nii xsooblo ni xsoob profeto ni kchë meñ nii xsal nii kë leñ libre re. Psoxib lo Dios.

¹⁰ Ni lëe gak angly ko në:

—Kolandyoo xtiits Dios nii kë leñ libre re, por lëew mer kak cumplir.

¹¹ Psaan kuñ xaa mal kyalmal ni psaan kuñ ngoptol tol, per lëe xaa buen no nii tugak kuñ xaa kyalbuen. Singo gak xaa nii beeñ nyë Dios nody nii ksaan xaa Dios.

¹² —Nli nii klyëedre lëen kyely —xñee Jesús—. Lëen kyelyni nii ktedyaa lo meñ, según nii beeñtsyey meñ.

¹³ Naa bislo kchë cos ni naa kisyaaalo.

¹⁴ Dichos meñ nii xkiib xab, parñee kchilo kaw meñ nex nii xkyë lo yag nii xnee kyalmbañ, ni kchilo sëeb meñ chu xpuert kyedzy ko.

¹⁵ Per lëe xaa yox kyaan ley ksa xaa nii chuuñ kyalbruj, ni xaa nii choni stu meñ nikxe no tsiil, ni xaa nii chuty meñ, ni xaa nii xsoxib lo mdyo, ni xaa nii xleni kyalwkëti.

16 'Naa nak Jesús. Lëen pxal xanglyaa parñee kiidnee xaa xa nak kchë cos re lo kchë meñ nii xni-ladzy xtiits Dios. Lo xtiy rey David syelyaa. Nakaa sinak mëly nii xsaabini leñ kpaawor silytoo.

17 Lëe Kyalbini Ntson ni lëe tsiil Jesús xñee lo xaa:

—Të.

Aan kchë meñ nii kono këb:

—Të.

Lëe kchë gaa meñ nii klyaa nis ni kakladzy kiid ki nis nii xnee kyalmbañ singosy.

18 Lëen xñe kazh lo kchë xaa nii xkëëtyag xtiits Dios nii kë leñ libre re nii deelñee jkëe xaa pe stu cos leñ libre re, lëe Dios ktee xaa kchë kyalnë nii kë leñ libre re.

19 Deelñee no gaa cho ktsily blalan xtiits Dios nii kë leñ libre re, klaady Dios kaw xaa xnex yag nii xnee kyalmbañ ni klaady Dios sëeb xaa leñ kyedzy ntson nii xseety libre re.

20 Lëe xaa nii pxaal tiits re xñee:

—Klyëedy lëen kyely.

Singo kako. ¡Të Jesús!

21 Lëe lëesy Jesucrist dyon kakni lëe do. Amén.

**Tiits nii xnee kyalmbañ; El Nuevo
Testamento en el zapoteco de Quioquitani
New Testament in Zapotec, Quioquitani-Quierí
(MX:ztq:Zapotec, Quioquitani-Quierí)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Quioquitani-Quierí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Quioquitani-Quierí

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

b875d83b-1345-50dd-9fb2-879c17bf285a